

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเชียงราย
ที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2555 จำนวนเงิน 1,217,832 บาท

ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี เริ่มทำการวิจัยเมื่อ ตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม 2555 ถึง เดือนเมษายน
2556

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรุณศิริ ไจมา
นางสาวปวีณา ลีตระกูล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรณ ไซยานนท์
นางสาวปทุมพร แก้วคำ
นางสาวสิริรัตน์ โอภาพ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 2) ศึกษาและพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม และศาสนาในจังหวัดเชียงรายแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 3) ศึกษาและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม และศาสนาในจังหวัดเชียงรายเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ 4) ศึกษาและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม และศาสนาในจังหวัดเชียงรายที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา โดยวิเคราะห์ค่าสถิติตั้งนี้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติในส่วนของ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการเลือกซื้อสินค้าหัตถกรรมเพื่อเป็นของขวัญ / ของที่ระลึก สำหรับสมาชิกในครอบครัวหรือเพื่อน ค่าแพคเกจทัวร์ครั้งนี้ 1,001 – 3,000 บาท จ่ายเงินค่าซื้อสินค้าหัตถกรรม จำนวน 1,001 – 3,000 บาท สินค้าที่ซื้อ คือ ผ้าทอ ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม 1 – 2 ชั่วโมง ต้องการมีส่วนร่วมกิจกรรมในขั้นตอนการผลิตสินค้าหัตถกรรม ต้องการมีคฤหาสน์ที่นักท่องเที่ยวสามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับ และต้องการร่วมกิจกรรม 1 – 3 วัน

ผลการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวต่างชาติในส่วนของ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา พบว่า เหตุผลในการมาท่องเที่ยวเพราะต้องการเรียนรู้และ ศึกษาเกี่ยวกับศิลปะ วัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ภายในวัด ค่าแพคเกจทัวร์ครั้ง 1,0001 – 3,000 บาท ใช้เวลาในการท่องเที่ยวด้านศาสนา 1 – 2 ชั่วโมง ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ต้องการ มีคฤศก์ท้องถิ่นที่สามารถอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับวัดหรือศาสนา และต้องการร่วมกิจกรรม 1 – 3 วัน

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านหัตถกรรมในจังหวัดเชียงราย มีดังนี้ 1) กลุ่ม เครื่องเคลือบดินเผาเวียงกาหลง : ชมการสาธิตการผลิต การวาดลาย / ลงสี การขึ้นรูปปั้น เติชม เตาโบราณ เติชมแหล่งดินเหนียวคุณภาพดี 2) กลุ่มของเล่นพื้นบ้าน : การสานจุงตุต และทดลองเล่น ของเล่นพื้นบ้านชนิดอื่นๆ 3) กลุ่มไม้แกะสลัก : การร่างแบบ / ฉลุลายตามแบบ และการประกอบ ชิ้นงานง่ายๆ 4) กลุ่มผ้าทอเชียงใหม่ : การกรอผ้า และการทอผ้า

รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนาในจังหวัดเชียงราย พบว่า รูปแบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวด้านศาสนาสำหรับนักท่องเที่ยวมีลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ การชมอาคาร สถานที่ สิ่งปลูกสร้าง ภาพจิตรกรรม สถาปัตยกรรม และสิ่งสำคัญภายในวัด เช่น อุโบสถ วิหาร พระ ประธาน ไม้แกะสลัก และเจดีย์ เป็นต้น

ผลการศึกษาและพัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มี ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ ซึ่งการท่องเที่ยวด้านหัตถกรรม ปัญหาที่พบ คือ การอธิบาย ข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและการขายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว จึงได้จัดอบรมภาษาอังกฤษ หัวข้อ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับ 3) การบรรยายเกี่ยวกับสินค้า 4) ตัวเลขและราคา และ 5) การขายสินค้า ส่วนการท่องเที่ยวด้านศาสนา ปัญหาที่พบ คือ การตอบ คำถามและการอธิบายข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว จึงจัดอบรมภาษาอังกฤษ หัวข้อ 1) บุคลิกภาพของการเป็นมัคคุเทศก์ 2) การทักทายและต้อนรับ 3) การอธิบายเกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ 4) คำศัพท์เฉพาะเกี่ยวกับศาสนาและวัด และ 5) ข้อมูลเฉพาะของแต่ละวัด

ผลการศึกษาและสร้างกลยุทธ์การสื่อสารการตลาด พบว่า การจะสื่อสารการตลาดเกี่ยวกับ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไปยังกลุ่มเป้าหมายจะต้องสอดคล้องกับการสื่อสารการตลาดที่ เป็นภาพรวมของแผนงานวิจัย คือ “รูปแบบการท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงรายสำหรับนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุชาวต่างชาติ” ซึ่งประกอบด้วยการท่องเที่ยว 4 ประเภท คือ เชิงสุขภาพ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และนิเวศ ก่อนที่จะสื่อสารออกไปจะต้องมีแบรนด์ท่องเที่ยวเชียงรายขึ้นมาก่อน คือ “สุข ภาย สุขใจ ในเชียงราย” “JOYFULL life and mind in Chiang Rai” และจัดทำเป็นเว็บไซต์ www.elderlytour.com

Abstract

Research Title : **The Development of Cultural Tourism Activities in Chiang Rai Province which Suitable for Elderly Foreigner Tourist.**

Research Fund in Year of 2012 : 1,217,832 Baht

Research Duration : 1 Year from May 2012 – April 2013

Researchers : Assistance Professor Dr.Wirunsiri Jaima

Miss Paweena Leetrakun

Assistance Professor Dr.Praphaphan Chaiyanont

Miss Patumporn Keawkhum

Miss Sirirat Ophap

The Objectives of this research were 1) to study the behavior and need of cultural tourism for foreign elderly tourists 2) to examine and develop the model of cultural tourism activities in handicraft and religion for foreign elderly tourists in Chiang Rai province 3) to investigate and develop the potential of the personnel on cultural tourism in handicraft and religion in Chiang Rai province for supporting the foreign elderly tourists and 4) to study and construct suitable marketing communication strategies of cultural tourism in handicraft and religion in Chiang Rai province. The quantitative data was analyzed by descriptive statistics; frequency, percentage, and deviation. The qualitative data was done by content analysis.

With regarding to the result of the behavior and need of foreign elderly tourists on cultural tourism in handicraft, it showed that most tourists visited Chiang Rai because they wanted to learn and receive the experiences in handicraft production and they wanted to choose the handmade products as a present or souvenir for their family members. The package tour for this trip was between 1,001 – 3,000 baht. The expenses for souvenirs were between 1,001 – 3,000 baht. They bought textile the most. They spent 1-2 hours for choosing handicraft. They wanted to join the procedure of producing the handmade products and they needed the tour guide for describing the information of products and they needed to spend on the activities for 1-3 days.

The models of cultural tourism activities in handicraft in Chiang Rai province were as follows: 1) Wiang Kalong Porcelain Group: visiting demonstration of the production, drawing and painting, visiting the ancient stove and good quality clay 2) Traditional toys: **Weaving Ngoo Dude** (Snake sucking) and other traditional toys 3) Wood carving group: Sketching out/carving and composing pieces of wood 4) Chiangsaen Textile Group: spinning thread and textile weaving.

As for the models of cultural tourism activities in religion in Chiang Rai province, it showed that the models of cultural tourism activities' characteristics in religion were similar such as sightseeing of building, drawing, murals, architecture and important points inside such as Ubosot, Buddha image hall, Principal Buddha image, carved wood, and pagoda, etc.

Regarding to the result of the study of personnel development in cultural tourism, it discovered that the personnel had the problems on English for communication, especially on describing products and selling the products to the tourists. Therefore, the researchers have arranged the English training for them on the following lessons: 1) tourist guide's personality 2) greeting and welcoming visitors 3) describing products 4) numbers and price 5) selling products. In addition, the problems found on the personnel of religion tourism, they had the problems on answering and describing the tourist attractions the most. The researchers have arranged them English training on the following topics 1) tourist guide's personality 2) greeting and welcoming visitors 3) describing history 4) English vocabulary on Buddhism and temples and 5) specific information of each temple.

Regarding to the study result of the construction of marketing communication strategies, it was found that to make marketing communication which was related to the model of cultural tourism to the target group, it should be in accordance with the overview of the research plan ; " Model of Cultural Tourism Activities for Foreign Elderly Tourists in Chiang Rai Province" . The research composed of 4 types of tourism, health tourism, historical tourism, cultural tourism, and eco-tourism. Most of all, Chiang Rai Tourism Brand; "**สุขกาย สุขใจ ในเชียงราย**" "*JOYFULL life and mind in Chiang Rai*" should be created before doing marketing including www.elderlytour.com website.